

Op 19 januari wordt er in onze kerken voor het project Charilove Nigeria gecollecteerd. Mirella van der Heide had een interview met Joke van Campenhout, die als vrijwilliger het project enkele keren heeft bezocht.

‘Steun, plezier en het gevoel dat ze er mogen zijn’

De Diaconie presenteert: stichting Charilove

Onze gemeente vervult haar diaconale roeping in de kerk en in de wereld door te delen wat haar aan gaven is geschonken, te helpen waar geen helper is en te getuigen van de gerechtigheid van God waar onrecht plaatsvindt. De diaconie heeft in dat kader een aantal opdrachten vastgesteld. De eerste opdracht luidt: ‘het treffen, waar nodig, van voorzieningen tot verlening van diensten aan hen, die hulp behoeven en tot bevordering van het maatschappelijk welzijn.’ Dat betekent concreet dat we een aantal goede doelen ondersteunen, waarover u in de afgelopen edities van het kerkblad uitgebreid hebt kunnen lezen. We ondersteunen organi-

saties die (bijna letterlijk) bij ons om de hoek zitten, maar ook projecten verder weg. Eén van die projecten is Charilove Nigeria. We voerden een gesprek met Joke van Campenhout, die als vrijwilligster naar Nigeria ging en inmiddels bestuurslid is voor de stichting Charilove Nederland.

Charilove Nigeria en Charilove Nederland

Charilove is een project voor kinderen met een handicap in Benin City, in het zuiden van Nigeria, West-Afrika. Charilove biedt dagopvang en minstens zo belangrijk, in ieder geval één (warme) maaltijd per dag aan de gehandicapte kinderen die veelal afkomstig zijn uit zeer arme gezinnen. Anno 2013 komen er dagelijks zo'n tachtig kinderen. Ze zijn doof, blind, deels verlamd, ze zijn spastisch, lijden aan epilepsie of hebben een verstandelijke beperking. Ouders en familie kunnen de kinderen vaak niet de juiste zorg geven, omdat geld en kennis ontbreken. Daarom worden de kinderen overdag naar Charilove gehaald en 's avonds weer teruggebracht. Zo zijn de kinderen verzekerd van voedsel en verzorging en hoeft de familie niet thuis te blijven om voor het kind te zorgen. Ook scheelt het weer een hongerige mond aan tafel. Het project is ruim twintig jaar geleden gestart door Chris Omusi en hij is nog steeds de drijvende kracht achter Charilove. Voordat Chris met Charilove begon, was hij een succesvol zakenman en werkte hij onder andere als manager voor Shell Nigeria, iets waar hij een ruim belegde boterham mee verdiende. Het gaf hem echter geen voldoening meer: hij zag het als zijn christelijke plicht om iets te doen voor de kinderen die het zoveel slechter getroffen hadden dan hij. De link met Nederland is ontstaan toen de Rijswijkse Jaap Rodenburg als student stage liep in Nigeria. Toen zijn moeder, Adri Rodenburg-Kool hem bezocht en hoorde over een project voor gehandicapte kinderen in de buurt van haar zoon, wilde zij daar graag op bezoek. Als medewerker in een Nederlands doveninstituut wilde ze met eigen ogen zien hoe de

Joke van Campenhout

gehandicaptenzorg in Nigeria geregeld was. Beiden waren gegrepen door het werk dat Chris verzette en de liefde waarmee hij de kinderen verzorgde. Ze besloten hem te ondersteunen en doen dat inmiddels vanaf 2001. Om het voor vrienden en familie in Nederland gemakkelijker te maken Charilove ook te ondersteunen, richtten ze in 2005 de stichting Charilove Nederland op. Het bestuur van de stichting wordt gevormd door Jaap Rodenburg, Adri Rodenburg-Kool, Erika Priebee, Ruud Poortier en sinds 2012 ook Joke van Campenhout en Jan-Willem Backer Mohrmann. Charilove Nederland ondersteunt de dagopvang voor gehandicapte kinderen en ook een nabijgelegen 'soup kitchen', waar leprapatiënten en hun kinderen gratis een maaltijd krijgen.

'Gewoon kinderen knuffelen'

Hoe Joke bij Charilove in Nigeria terechtgekomen is, is in haar eigen woorden 'een raar verhaal'. Joke had verschillende mogelijkheden voor vrijwilligerswerk in het buitenland onderzocht maar niets passends gevonden. Maar toen ze, eigenlijk bij toeval, tijdens de koffie na het Nordic walken met haar kennis Erika, die dezelfde sport beoefent, sprak, kwam het gesprek op Jokes wens om vrijwilligerswerk te doen. Erika vertelde over Charilove in Nigeria, een project met dagopvang voor gehandicapte kinderen en dat voelde voor Joke meteen goed. "Ik wilde gewoon kinderen knuffelen en met 'mijn poten' in de modder. Toen ik daarna de website bezocht dacht ik meteen 'dat moet ik doen!!'. Zo simpel is het." En zo simpel was het ook. Niet lang na het eerste gesprek, toen er drie maanden onbetaald verlof geregeld was en ze alle praktische zaken had geregeld, vertrok Joke samen met Erika naar Benin City in het zuiden van Nigeria. Hun koffers zaten vol met kleding, schoolspullen en leuk kinderspeelgoed zoals stoepkrijt, ballonnen en bellenblaas, alles bedoeld om de gehandicapte kinderen van Charilove een hart onder de riem te steken en plezier te geven. De eerste twee weken logeerden de twee samen in een nonnen-

klooster, dichtbij het project. Na twee weken ging Erika weer terug naar Nederland en 'verhuisde' Joke naar het huis van een van de bestuursleden van Charilove Nigeria. "Ik had het prima naar mijn zin in het klooster, maar bestuurslid Tina stond erop dat ik bij haar en haar man Alex zou logeren. Dat was een luxe hoor. Tina is oogarts, Alex niet-praktiserend arts, nu werkzaam als politicus. Ze hadden een chauffeur die me iedere dag naar het project bracht en ook weer ophaalde. Voor de veiligheid, zeiden ze. Ik begrijp het wel. Ook al heb ik me nooit een moment onveilig gevoeld." Ze vertelt verder over haar bijzondere gastgezin: "Ze zijn ontzettend maatschappelijk betrokken: twee keer per jaar organiseren Tina en Alex een 'eye camp': een week lang gratis oogonderzoeken en –operaties voor die mensen die geen medische zorg kunnen betalen." Soms was de oplossing voor een medisch probleem trouwens vrij simpel, merkte Joke: "Naast materiaal voor de kinderen had ik ook een voorraad leesbrillen bij Xenos gehaald. Die kostten nog geen twee euro per stuk. Bij sommige patiënten was het probleem daarmee verholpen. De dankbaarheid hierna was hartverwarmend en dat voor nog geen twee euro."

'Het voelde alsof ik thuis kwam'

Het was een goede keuze om naar Nigeria te gaan, bleek ook bij aankomst. Van september tot december 2011 was Joke vrijwel dagelijks op het project te vinden. "Het was allemaal anders, maar het voelde alsof ik thuis kwam." Een cultuurschok, waar veel ontwikkelingswerkers mee te maken hebben, heeft Joke dan ook niet gehad. Ze werd met open armen en alle harte-lijkheid ontvangen. De wens om iets voor een ander te betekenen heeft Joke gehad zolang ze zich kan herinneren. Ze speelde al vroeg met de gedachte om vrijwilligerswerk in het buitenland te doen. Toen Joke een gehandicapte dochter kreeg realiseerde ze zich dat haar leven anders zou lopen dan ze had gedacht. Naar het buitenland was geen optie meer. Het overlijden van

haar dochter Annemieke, in september 2009, veranderde dat. Nuchter zegt Joke: "Toen ik niet meer voor Annemieke hoefde te zorgen, kon ik dus wel weg." Met een dankbare en emotionele ondertoon in haar stem vervolgt ze: "Ondanks het gemis, ben ik Annemieke heel erg dankbaar. Het klinkt misschien vreemd, maar zij maakte het voor mij mogelijk dat ik dit project kon doen. Ik heb heel veel aan haar gedacht toen ik bij Charilove was en kwam daar zoveel tegen wat me aan haar deed denken." Jokes ogen kijken blij als ze deze zinnen uitsprekt. Tegelijkertijd was het af en toe confronterend en moeilijk om te zien hoe gehandicapte kinderen in Nigeria behandeld worden en hoe weinig deskundige zorg er voor hen is.

Lichtpuntjes

Het verblijf bij Charilove heeft Joke aangegrepen. "Het ziet er mooi uit, maar veel is uiterlijke schijn. De ruimte die nu als slaapzaal gebruikt wordt, is een betonnen barak, verder is er niets. De kinderen hebben weinig om mee te spelen en niet alle medewerkers zijn even professioneel. Kennis over gehandicaptenzorg ontbreekt vaak." Als voorbeeld noemt Joke de leerkrachten en vrijwilligers die, hoe goedbedoeld ook, de verstandelijk gehandicapte kinderen probeerden te leren schrijven. "Er waren kinderen met een ontwikkelingsleeftijd van een kind van twee jaar, die nooit kunnen leren schrijven. Uren zaten ze met een potlood achter een schriftje, en de leerkrachten maar wachten op de letters die nooit zouden komen." Joke probeerde dat uit te leggen maar die boodschap werd maar moeilijk begrepen. Als ze maar lang genoeg zouden oefenen, zou het ooit lukken, was de heersende gedachte. "De docenten vonden het niet goed dat ik aan die kinderen een kleurplaat gaf, omdat 'ze toch niet binnen de lijntjes kunnen kleuren'. Daar gaat het toch niet om?! Het gaat om het plezier, wilde ik ze duidelijk maken." Volgens Joke valt daar nog een wereld te winnen. Er komen wel goede docenten, maar die verdwijnen weer snel omdat ze elders wel een fatsoenlijk salaris kunnen verdienen, of in ieder geval regelmatig betaald krijgen. Dat kan Charilove niet bieden. Het project is voor een klein deel afhankelijk van de overheid, die niet altijd haar beloftes nakomt en van donateurs, die er niet in overvloed zijn. Het weinige geld dat er is, wordt gebruikt om de kinderen in ieder geval een maaltijd te geven. Ook onder de vrijwilligers is groot verloop. Het meeste heeft Charilove aan de Youth Corpers, afgestudeerde studenten die een verplichte maatschappelijke dienstplicht van een jaar vervullen. Zij krijgen een vergoeding van de overheid en daarnaast een minimale bijdrage van Charilove. Ook komen studenten die een pedagogische opleiding volgen, stage lopen. Maar dat is hooguit voor enkele weken of maanden. Voor allen

geldt dat het Charilove vrijwel nooit lukt om deze mensen structureel aan het project te binden, vooral door geldgebrek. Hierdoor is er geen continuïteit en probeert iedereen steeds weer opnieuw het wiel uit te vinden. Toch ziet Joke enorm de waarde van Charilove. "Dit is een plek waar kinderen komen die anders letterlijk in het bos worden achtergelaten." Ze vertelt het aangrijpende verhaal van Abraham. "Toen ik in 2011 bij Charilove was, kwam er op een gegeven ogenblik een politiejeep aanrijden, met in de metalen achterbak een jongen. Broodmager en zulke beentjes." Joke houdt haar duim en wijsvinger nog geen 10 centimeter uit elkaar. "Zijn moeder was dood, zijn vader had hulp gevraagd bij diverse instanties omdat hij de verzorging van zijn zoon niet aan kon. Dit had hij niet gekregen. Vervolgens had hij geprobeerd om zijn zoon te wurgen en had hem in het bos achtergelaten. De striemen waren duidelijk zichtbaar in zijn nek. Waarschijnlijk uit pure wanhoop." De politie had hem in het bos gevonden, meer dood dan levend en naar Charilove gebracht. Hier kreeg hij een plekje op de vloer van de betonnen barak, naast de andere kinderen die bij Charilove wonen en op vergelijkbare wijze hier terecht gekomen zijn. Ze zag Abraham weer toen ze in 2012 opnieuw naar Charilove ging. Abraham was enorm opgeknapt. Door zijn spastische aandoening kan hij niet lopen maar Charilove had een rolstoel voor hem weten te bemachtigen, waarmee hij over het terrein wordt gereden. "Dat vind ik zo mooi aan Charilove. De kinderen krijgen steun, plezier en het gevoel dat ze er mogen zijn. Ook Abraham is welkom, ook hij mag er zijn."

Alle hulp is welkom

Momenteel is Charilove in gesprek met een Engelse student orthopedagogiek, die, als ze haar studie heeft afgerond, in 2014 naar Charilove wil om daar een jaar lang vrijwilligerswerk te doen. Joke hoopt dat dat ook echt gaat gebeuren. "Dat zou geweldig zijn. Ik moet het nog zien hoor, 2014 is nog ver weg." De komst van deze vrijwilligster zou een grote bijdrage kunnen leveren aan het verbeteren van de kennis onder de aanwezige Nigeriaanse medewerkers. Dat is iets waar Charilove een enorme behoefte aan heeft. Kennis, in de vorm van vrijwilligers en medewerkers en geld om dit te faciliteren. Het oorspronkelijke idee van Charilove omvatte ook geen nachtopvang, maar soms worden er kinderen gebracht of komen ze aanlopen en als er niemand is die zich om hen bekommert. Charilove neemt ze noodgedwongen maar liefdevol in huis. "Toen ik er was," zo vertelt Joke, "kwam er een hoogzwangere vrouw bij het project. Ze werd door Chris naar het ziekenhuis aan de overkant van de weg gestuurd, met een beetje geld, zodat ze kon betalen voor de kosten van de bevalling. Toen het kind eenmaal geboren was,

vertrok de moeder en liet ze het kind achter. Ze hebben de moeder nooit meer gezien. Zo wanhopig zijn mensen daar dus. Het ziekenhuis kon en wilde het kind niet houden en bracht het bij Charilove. Een kerngezond meisje, totaal niet op haar plek bij Charilove, maar niemand die haar wil hebben. Dus zit ze daar.” Jokes stem klinkt vertwijfeld bij het praten over het leed, het gebrek aan geld, het afschuiven van de problemen, het improviseren van oplossingen.

Hoewel de problemen groot zijn en de uitdagingen enorm, houdt Joke de moed erin. Ze blijft zich voor de volle 100% inzetten voor Charilove. Vastbesloten zegt ze:

‘Dat ik terugga, is een ding wat zeker is’.

Charilove heeft blijvend een plekje in Joke’s hart veroverd.

Tot slot

Mocht u na het lezen meer informatie willen over de projecten van Charilove en/of overwegen om donateur te worden of vrijwilligerswerk te komen doen, dan kunt u terecht op de

websites www.charilove.nl en www.charilove.org.

Tijdens het verblijf van Joke in 2012 zijn er filmopnames gemaakt. Hiervan zijn drie films gemonteerd die via onderstaande links te bekijken zijn:

<http://youtu.be/VWg-ulkn4Yg> (Charilove promo);

<http://youtu.be/oV6r0bZLyDA> (Charilove donateurs);

<http://youtu.be/TPPzFXjRM9E> (Charilove algemeen).

Ook kunt u contact opnemen met Joke van Campenhout via jokevancampenhout@hotmail.com.

Vanuit de Protestantse Diaconie Rijswijk is Peter Driessen contactpersoon; hij kan een toelichting geven op de ondersteuning die de Diaconie biedt aan Charilove en de andere projecten.

Dhr. Driessen is bereikbaar via 070-399 4966.

